

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

## **Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 133**

Август - септември 2010

---

### ***Mangouras против Шпанија - 12050/04***

Пресуда 28.9.2010 [Голем совет]

## **Член 5**

### **Член 5-3**

#### **Гаранции за појавување на судење**

#### **Ослободување до судење**

Ниво на гаранција потребно да се обезбеди ослободување, со парична гаранција, на капетан на брод во предмет на загадување на море: *нема повреда*

*Факти* – Апликантот, кој е грчки државјанин, бил капетан на бродот „Престиж“, од кој во 2002 година, додека пловел во водите на шпанското крајбрежје, во Атлантскиот Океан истекле 70.000 тони нафта што ја превезувал бродот, откако трупот бил пробиен. Истекувањето на товарот предизвикало еколошка катастрофа, чии последици врз флората и фауната во морето траеле неколку месеци и се прошириле дури до брегот на Франција.

Била отворена кривична истрага и истражниот судија го задржал апликантот во притвор со можност за ослободување со парична гаранција од 3.000.000 евра. Судијата го нагласил однесувањето на апликантот, кое можело да претставува кривично дело на предизвикување штета на природни ресурси и на животната средина, како и дело на непридржување кон инструкциите на административните органи. Според мислењето на судијата, високата сума утврдена за паричната гаранција била оправдана со сериозноста на наводните дела и фактот дека апликантот е странски државјанин, кој нема посебни врски со Шпанија. Апликантот побарал ослободување и, како алтернатива, намалување на паричната гаранција на 60.000 евра за да се рефлектира неговата лична состојба. Односниот истражен судија го одбил барањето врз основа на тоа дека сериозноста на наводните кривични дела го оправдува задржувањето на апликантот во притвор до судење. Што се однесува до износот утврден за парична гаранција, тој ги повторил претходните аргументи и додал дека појавувањето на апликантот на

судењето е од клучно значење за да се објасни следот на настаните по истекувањето на нафтата од трупот на бродот. Апликантот поднел жалба и барање за поништување на пресудата, а обете биле отфрлени. Истражниот судија евидентирал поднесување банкарска гаранција во износ што одговарал на сумата утврдена за парична гаранција, по што наложил привремено ослободување на апликантот, во зависност од определени услови. Жалбата ипаче која апликантот ја поднел во Уставниот суд жалејќи се на износот утврден за парична гаранција, била прогласена за неприфатлива.

Шпанските власти подоцна одобриле враќање на апликантот во неговата земја, каде тој сега живее, под услов грчките власти да спроведуваат периодични контроли на кои апликантот бил подложен во Шпанија. Како резултат, тој мора на секои две недели да се пријавува во полициската станица на островот на кој е роден или во Атина. Кривичната постапка за меритумот е сè уште во тек.

Во пресудата од 8 јануари 2009 година Советот едногласно сметаше дека немало повреда на член 5 став 3 (видете Информативна белешка бр. 115).

*Право* – Член 5 став 3: Судот повтори дека парична гаранција можела да се бара сè додека преовладуваат причините со кои се оправдува притворот, и дека властите мора да внимаваат, колку што тоа е можно, да утврдат соодветна парична гаранција при одлучувањето дали продолжениот притвор на апликантот е неопходен. Исто така, иако износот на паричната гаранција, главно, морал да биде оценет во однос на осомничениот и на неговиот имот, не е неосновано, во одредени околности, да се земе предвид и износот на штетата за која тој се товари. Апликантот бил лишен од слобода 83 дена и ослободен по поднесување банкарска гаранција на 3.000.000 евра. Иако износот утврден за парична гаранција најверојатно ја надминува способноста за плаќање на апликантот, домашните судови побарале да се земе предвид, покрај личната ситуација на апликантот, и сериозноста на кривичното дело за кое е осомничен како и неговата „професионално опкружување“. Според тоа, судот мораше да провери дали тој пристап е усогласен со член 5 став 3.

Судот е на мислење дека при толкување на барањата од член 5 став 3 треба да се земе предвид новата реалност, имено растечката и легитимната загриженост во Европа и во меѓународни рамки во однос на еколошките кривични дела, како и тенденцијата за користење на кривичното право како средство за спроведување еколошки обврски, што ги наметнуваат европското и меѓународното право. Со оглед дека сè повисоките стандарди што се бараат во областа на заштитата на човековите права соодветно и неизбежно налагаат поголема цврстина во процената на повредите на основните вредности на демократските општества, не можеше да се исклучи дека при определување на износот на паричната гаранција треба да се земе предвид професионалното опкружување, која го сочинува опкружувањето за предметната активност. Со оглед на исклучителната природа на огромната штета за животната средина предизвикана од загадувањето на морето од ретко виден обем, речиси не изненадува што судските органи морале да го приспособат износот што бил побаран како парична гаранција во согласност со нивото на создадената обврска, за да се обезбеди одговорните да немаат поттик да избегаат од правдата и да ја загубат гаранцијата. Во никој случај не било сигурно дека висина на паричната гаранција утврдена единствено според средствата на апликантот би била доволна за да се обезбеди неговото присуство на расправата. Исто така, се чини дека самиот факт што плаќањето било извршено од осигурителната компанија на сопственикот на бродот,

потврдил дека шпанските судови, кога се повикале на „професионалното опкружување“ на апликантот, биле во право кога утврдиле – имплицитно – дека постоел однос меѓу апликантот и лицата кои требале да гарантираат безбедност.

Според тоа, шпанските судови доволно ја зеле предвид личната состојба на апликантот, а особено неговиот статус на вработен кај сопственикот на бродот, неговиот професионален однос со лицата кои требале да ја гарантираат безбедноста, неговата националност и местото на постојано живеење, како и немањето врски во Шпанија и неговата возраст. Со оглед на посебниот контекст на предметот и на катастрофалните еколошки последици на истекувањето нафта, органите оправдано ги зеле предвид сериозноста на предметните кривични дела и износот на штета за која се товарел апликантот.

*Заклучок:* нема повреда (десет наспрема седум гласа).

---

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

**© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012**

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).